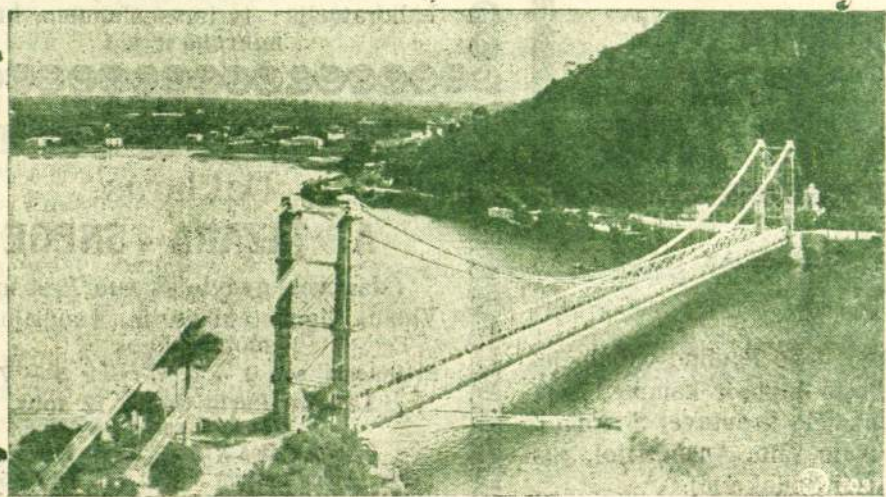

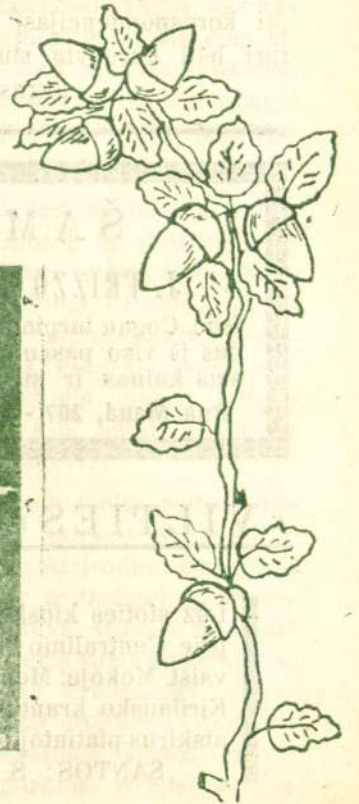
VILTIS

LIETUVIŲ IŠEIVIŲ JAUNIMO ŽURNALAS
KOVO-BALANDŽIO MĖN.

Nr. 3 (13) 1936 m.

Santcs — Tiltas Pencil

J. FRIZZO & CIA. BANKINIAI NAMAI

Įkurti 1900 metais

Rua Mauà Nr. 207

Skyrius RUA 15 DE NOVEMBRO, 41
São Paulo

Laivakortės ir šamados į visas pasaulio šalis.

Piniginės pėrlaidos — siunčiame pėnigus į Lietuvą ir kitas pasaulio šalis.

UŽSIENIŲ VALIUTA perkame ir parduodame geriausiomis kainomis.

INDELIAI IR EINAMOSIOS SASKAITOS

Priimame indelius, mokame nušimčius ir teikiame knygeles (cadernetas).

Kalbame lietuviškai ir kitomis kalbomis.

Teikiame informacijas raštu į provinciją.

REDAKCIJA rankraščius taiso savo nuožiūra.

Nesunaudotų rankraščių savo lėšomis negrąžina. Už skelbimų turinį neatsako. Siunčiant Redakcijai korespondencijas, raštus ar laiškus, visada turi būti nurodyta siuntėjo vardas, pavardė ir tikras adresas.

ŠAMADOS

J. FRIZZO BANKINIAI NAMAI

Isac Cogan tarpininkaujant, darome šamadas iš viso pasaulio šalių, už prieinamiausias kainas ir su pilnomis garantijomis.

Rua Mauá, 207 - S. PAULO - Tel. 4-3345

« VILTIES » ŽURNALAS GAUNAMAS

Luz stoties kioske; Josė Paulino vaistinėje; prie Centralinio Pašto laiptų ir kampo; Rusų vaist. Mokoje; Menkaičio krautuvėj S. Annoj; Kirilausko krautuvėje Villa Anastazijoj, pas atskirus platintojus ir Redakcijoj.

SANTOS: S. P. R. stoties kioske.

Prisiekusis Vertėjas MIGUEL OCOUGNE

RUA 15 DE NOVEMBRO 32 sobreloja
Tel. 2-6393 — SãO PAULO

Daro vertimus iš visų kalbų ir paruošia visokius dokumentus, kaip antai: chamadas, naturalizacijos, carteiras de identidade, carteiras professionaes ir kitus dokumentus.

Kalbama lietuviškai

Dr. S. MEITIN

(Diplomuotas Vokietijos ir Rio universitetuose)

Priima: vidurinių, veneros ir nervų ligomis nuo 2 iki 6 val. vakaro.

Ultravioletiniai spinduliai.

SUSIKALBAMA LETUVISKAI

Rua Barão de Itapetininga, 139

Salas 8-9 - Telef. 4.0715

Dr. B. K. Chipiakoff

(Maskvos universitetuose 1914 m. laidos)

RUA YPIRANGA, 193 - ap. 4 (kėrtė rua Santa Ephigenia) Tel. 4-0316.

Ligonius priima kasdien: nuo 3 iki 9 val. vak. Sekmadieniais nuo 10 val. iki 12 val.

Vidaus, nervo-psichinės ir moters ligos.

(Specialė klinika venerinių ligų triperis, sifilis, šankeris)

Laboratorija: tyrimas šlapumo, kraujo mikrobu ir t. t.

Daktaras

A. JAZARA - SNEGE

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.)

Vidaus ligos, chirurgija, venerijos ir moterų ligos.

Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. v.

Ladeira Porto Geral, 12 sobr.

2.º Andar - salas 4 e 5

(kampus Boa Vista ir 25 de Março)

Gyv. butas ten pat 5 auk. Tel. buto 2-5068.

V I L T I S

LEIDŽIA BRAZILIJOS LIETUVIŲ JAUNIMO S-GA «VILTIS»

1936 metų

Adresas: "VILTIS" - Rua Coronel Moraes, 338 - S. PAULO

Nr. 3 (13)

Kovo - Baland.
mėn.

KAINA: Metams 8 mlr., pusmečiui, 5 mlr. Amerikos valstybėse - metams 12\$000, pusmečiui 6\$000. Lietuvoje ir kitur metams 15\$000 pušm. 8\$000. Atskiras nr. 1\$000.

Eina II metai

JAUNIMO PRISIRENGIMAS RYTOJUI

«Vilties» antram numerį buvome pažymėję, kad mūsų jauncji karta, jei ji gerai prisirengs rytojaus kovoms, jei ji išmoks būti dvasioje tvirtesnė, nugalės visas kliūtis ir ateitį laimės. Dabar panagrįnkim, kokių būdu jaunimas turi ruoštis prie tos ateities.

Pirmutinis ir svarbiausias to ruošimosi būdas yra organizacinis gyvenimas. Čia nekalbėsime apie tai, kas yra organizacija ir kokia jos reikšmė bendrai, bet tik žvilgtelėkim, ką ji duoda pačiam organizacijos nariui dorinimo, kuriamosios iniciatyvos ir idėjų atzvilgiais.

Trumpai suglaudus, jaunimo gyvenime organizacijos suvaidina svarbų vaidmenį. Pirmiausia padeda siekti ir laikytis visais atzvilgiais aukštesnio tobofybes laipsnio. Žmogaus psichologija yra tokia, kad jis mėgsta pamėgdžioti, kopijuoti, sekti kitus tiek gerai, tiek net ir blogai darančius. Pastebėjęs savo organizacijoje kitą gerą, dorą, tvarkingą esant, stengiasi ir pats tokiu būti, įgauna akstinių savo trūkumams, ydoms šalinti ir galimai aukščiau kilti. Kartais net šiuo atzvilgiu lenktynių einama.

Toliau — palaiko organizacijos nario idėjų, remia jos tikslą ir padeda lengvu būdu atlikti reikalingus tam uždavinius. Vienam žmo-

gui be kitų pagalbos yra nepaprastai sunku įgyvendinti savo idėjų ir pasiekti nusistatyto tikslo. Kuo idėja kilnesnė ir tikslas aukštesnis, tuo sunkiau tai sekasi. Čia stačiai stebuklų, genialumo reikia. Bet herojų žmonėse nedaug yra, o kas vienam neįveikiama, tas lengvai pasiekiamas susitelkus visiems į bendrą vieneta.

P. Stasys Remenčius,

naujas Lietuvos Konsulato sekretorius
São Pauly.

Gimė 1903 m. Balandžio m. 1 d. Raseinių apskrity. Pradžios mokslą ėjo savo tėvyskėj, o vėliau Kauno gimnazijoje, kurią baigęs įstojo į Vytauto D. Universitetą.

Uzsienio Reikalų ministerijoje tarnybą pradėjo 1926 metais, kur išbuvo iki savo paskyrimui į naują vietą Brazilijon Konsulato sekretoriaus pareigoms eiti.

Kuriamosios iniciatyvos atzvilgiu organizacija veda jaunimą iš pasyvumo į aktyvumą. Organizacija neleidžia sustoti vietoje ir pasyviui likti. O tas labai svarbu, nes kas nežengia pirmyn, tas eina atgal, o kas nekyla aukštyn, tas smunka žemyn ir sustingta. Juk visi žinome, kad stovis vanduo genda.

Toliau, skatina kiekvieną veikliu būti. Nusiteikimui ir veiklumą reikia ūpo, akstinio, pritarimo, drąsos ir energijos, o bendras darbas bendrai idėjai veikia teigiamai, nes ir priežodis sako: «viens pradės, kits padės — draug toliau varys».

Organizacija padeda kuriamajai iniciatyvai augti ir plėtotis. Atsiradus energijai, drąsai ir pritarimui kuriamoji iniciatyva auga ir plėtojasi ir įvairiems sumanymams nebėra galo. Pradedama veiklumu net lenktynių eiti, o iš to atsiranda visokios sekcijos, įvairio turinio paskaitos, manifestacijos ir t. t. Visa tai pareina iš kuriamosios

B. L. J. S-gos «Viltis» Mookos skr. nariams:

VI. Miliui ir Marytei Grabauskaitei

Sutuoktusių proga linkime daug laimės ir šeimyninio pasisekimo.

B. L. J. S-gos «Viltis»
Mookos skr. Valdyba.

iniciatyvos, kuri auga ir plūtoja organizacijos ir duoda malonumo, pasitenkinimo iniciatoriui ir skatina jį su dar didesniu užsimojimu naujų dalykų sumanyti ir kurti. Tai verčia žmogų dažnai padebesiais skrajoti, naudingų naujenybių ir projektų beieškant. O kiekvienas kuriamosios iniciatyvos bandymas kelia aukščiau žmogaus galią ir vertybę.

Didaktiniu atžvilgiu organizacijos reikšmė yra didelė. Pirmiausia — dalyvavimas susirinkimuose teikia protui naujų žinių (paskaitos, referatai, pranešimai ir t. t.), lavina protavimo galią (nagrinėjimai, svarstymai, debatai, diskusijos), miklina kalboje (tenka ką nors viešai pasakyti, savo nuomonę pareikšti, pirmininkauti) ir pratina viską kritingai apsvarstyti.

Toliau, švelnina elgimąsi ir drausmina: pratina laikytis tvarkos, drausmės ir punktualumo. Be to gali suteikti tikrą pasaulėvaizdį ir pastovias pažiūras.

Ant galo reikia pažymėti, kad organizacija yra idėjų ugdytoja ir žydinys. Organizacija stengiasi suburti vienybėn ir vienodam darbui maždaug vienos idėjos žmones. Aišku, kad tokių žmonių darbo vaisiai turi kas kart tobulyn eiti, nes geresnė dirva geresnį vaisių duoda, vertesnė sėkla dar vertesnių sėklų teikia. Idėjos kaip tiki ir randa geriausią sau dirvą organizacijos. Čia jos sustiprėja, bribręsta, pražydi įvairiais principais ir obalsiais, kurie pasidaro tvarkos vairu. Pagaliau gema nauji vaisiai, ugdomi naujos idėjos, kurios skaidrina pasaulį ir gali duoti pakraipą visai visuomenės tvarkai. Giliai įsisukverbę visuomenėje principai ir obalsiai gali padaryti didelius perversmus ir diktuoti visuomeninio ir kultūrinio gyvenimo tvarkos taisykles.

Taigi organizacija yra viena iš svarbiausių priemonių ruošti jaunimą rytojaus kovoms.

Yra ir kitokių priemonių, apie kurias išsitarim kitame «Vilties» numery.

St. P.

Aero klūbo reikalai

Lietuvių Aero Klūbo steigimo idėja randa jaunimo tarpe kas kart didesnį pritarimą. Išrinktoji Steigimo Komisija, p. St. Jurevičiui vadovaujant, savo uždavinį jau atliko, būtent: klūbo įstatatai paruošti, su brazilų Aero Klūbu santykiečiai užmegzti ir su vietos aerodromu baigiama susitarti pamokų klausimu, taip kad netolimoj ateity lietuvių Aero Klūbo steigimo idėja taps realybe.

Steigiamasis susirinkimas įvyks gegužės 12 dieną.

Triju metu sukaktuvės.

Balandžio 29 d. suefna trys metai, kai mirė Lietuvoj žinomas veikėjas, rašytojas ir publicistas *Kun. Juozas Tumas — Vaižgantas*. Jis buvo visų mylimas, ypatingai jaunimo tarpe, kur jis buvo vadinamas «Žilaplaukiu jaunuoliu».

Lietuvoj jo trijų metų sukaktuvės yra apvaikščiojamos tam iikru paminėjimu, ypatingai Vytauto Didžiojo Universitete, kur balandžio 29 d. yra rengiama Akademinė valanda jo garbei pašvęsta, nes Tumas — Vaižgantas buvo universiteto profesorius.

Š. Amerikos lietuvių kolonijoj irgi jo mirtis yra iškilingai minima, tik Brazilfjoj tuo reikalui nieko nėra padaryta.

Sekančiam «Vilties» numery įdėsime Tumo Vaižganto atvaizdą ir patalpinsim apie jį platesnį straipsnį.

Skaitykime knygas, nes knygos tiek reiskia žmogui, kiek ir protas.

Kambarys be knygų — lyg kūnas be sielos.

Skaitykime knygas, nes prie žmonijos ilgaamžių patyrimų šaltinio, iš kurio mes sememe ateičiai žinias.

Nuo Redakcijos 1) «Vilties» ketvirtas numeris išeis gegužės 15 d. Visi raštai, pranešimai bei skelbimai priimami iki gegužės 10 d. Asmeniškai kreiptis į Redakciją šiuo antrašu: rua Coronel Moraes, 338. Per paštą — Caixa Postal 1764 — São Paulo.

2) Kas negauna «Vilties» žurnalą, prašome apie tai pranešti Administracijai.

LIETUVIŲ TAUTOS MĖNAS

PUTINĖLIS.

LIETUVIŠKŲ VESTUVIŲ PAPROČIAI.

Seni lietuviški papročiai jau baigia nykti. Vienur jie seniai jau užmiršti, net seneliai jų nebeatmena, kitose vietose dar vienas kitas bočių paprotys ir dabar tebėra. Galbūt labiausia atspindi mūsų protėvių papročiai vestuvinės apeigos nes prieš 100 metų vestuvių apeigos tęsdavosi ne dieną, dvi, bet savaites laiko.

Dar ligi šiol kai kurie seni dzūkai atmena anuos senus papročius, o Kupiškio apylinkėje net yra užsilikę senoviškų rūbų, aprėdų, kuriais anais laikais mūsų marčios, svočios, piršliai ir kiti vestuvininkai rėdydavosi.

Aienas iš senesniųjų liaudies meno rinkėjų Balys Buračas rinko senoviškas vestuvinės dainas. Kupiškio valsčiuje jau pavyko rasti net labai ir labai vertingos medžiagos. Tada Buračas ėmėsi restauruoti lietuviškų vestuvių vaizdą. Apie 3 metus Buračas landė po kaimus, atskirus vienkiemius užrašinėdamas dainas, rinkdamas rūbus ir kitus vestuvininkų apeigų daiktus.

Vestuvės seniau neapleidavo be piršlio. Piršliu paprastai būdavo jau vedęs žmogus, turįs šeimyną. Jis apie užgavėnes [tada geriausias piršlybų laikas] su jaunikiu atvažiuodavo į jaunosios namus ir atsiveždavo degtinės, mīdaus, vyno ir kitų gėrimų. Nė viena mergaitė nežinodavo kada atvažiuos piršlys, užtat jos nuolat būdavo pasirengusios. Piršlys dėvėjo ilgą pilką naminio mīlo sėrmėgą. Sėrmėga per juosmenį turėdavo daugybę raukšlių. Nė vienas piršlys, o taip pat ir kiti vestuvininkai, negalėjo dėvėti pirktinių rūbų.

Nors piršlys supiršdavo daug porų ir jos laimingai gyvendavusios, tačiau vestuvininkai jį taip apdainuodavo:

«Visgi piršlys melagis, melagis. Jis niekad teisybės nesako, nesako» ir t. t.

Net vestuvių dieną svotai, svočios, pamergės ne perdaug tegebėdavo piršli.

Žymiai svarbesnė, bent garbingesnė būdavo svočios rolė. Ji visada apsirengusi tautiškais rū-

bais, ant galvos užsidėjęs nuometą. Svočia, atvažiuodama į vestuves, atsiveždavo vežimą pyragų karvojų ir karvojėlių. Karvojus tai specialus vestuvinis pyragas su įvairiais papuošimais.

Paprastai, svočia atvykdavo šeštadienio vakare ir tada prasidėdavo vestuvės.

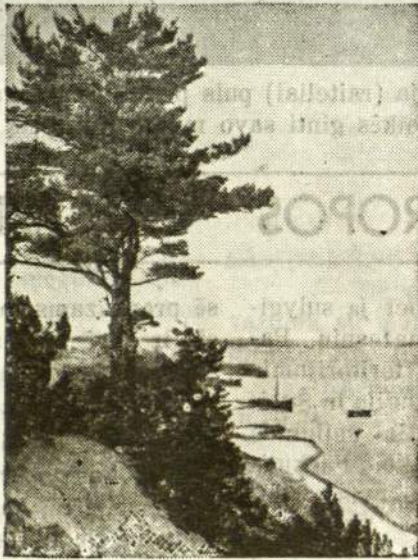
Svočia — svarbus vestuvių dalyvis, nes be jos nėra kam prižiūrėti jaunosios. Svarbiausias svočios darbas jaunajai važiuojant į bažnyčią uždėti ant jos nuometą. O kai jaunoji grįžta iš bažnyčios, tai svočia turi nuo jaunosios galvos nuimti rūtų vainiką.

Tiesa, nuometus dėvėdavo ir kitos vestuvininkės, tik jų nuometai būdavo trumpesni, kaip jaunosios. Nuometas būdavo išaustas iš plonų naminių siūlų ir atrodydavo gana gražiai.

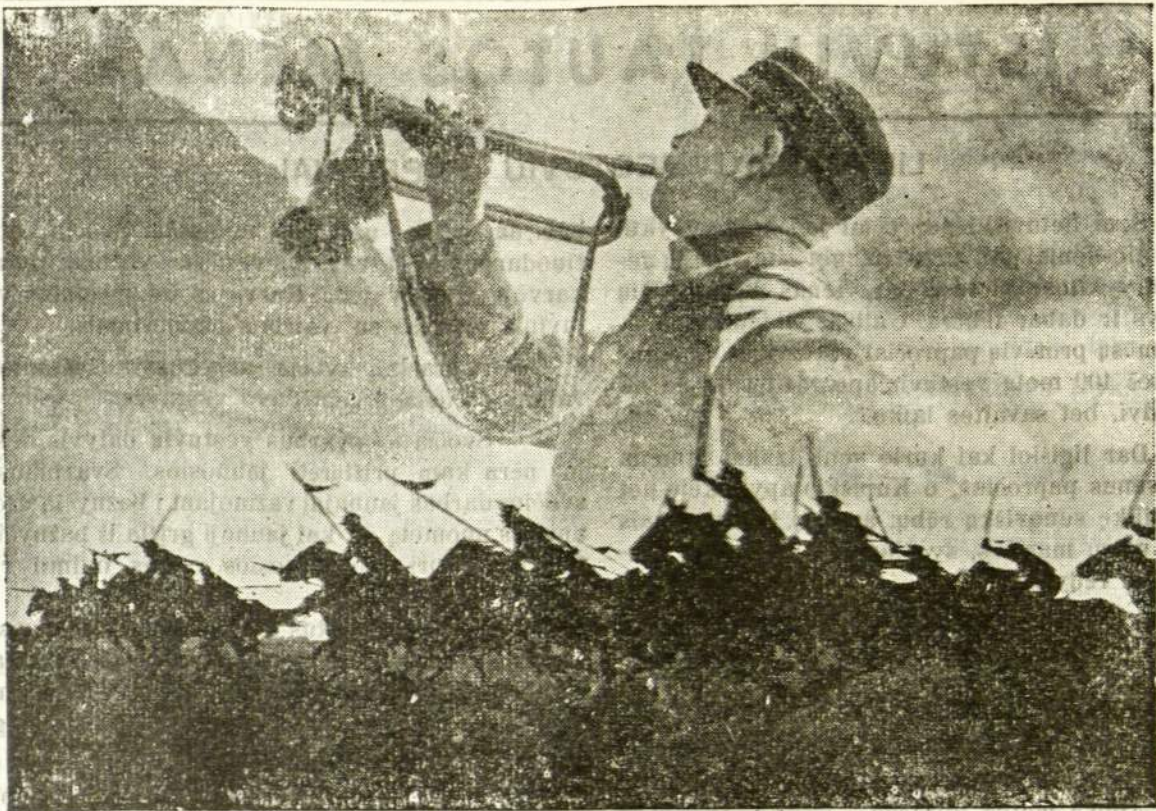
Greta svočios būdavo ir didysis svotas. Jis turėdavo prajuokinti jaunąją, nes toji beveik visą vestuvių laiką liūdėdavo. Svotas vartodavęs keistus nepaprasto didumo daiktus, tuo ir turėdavo jaunąją prajuokinti. Ji didžiajam svotui duodavo dovanų. Jaunoji turėdavo kelias pamerges. Jeigu jaunoji kiek turtingesnė, tai pamergių būdavo net 12. Pamergės visur jaunąją lydėdavo, linksmindavo.

Pamergės dėvėdavo charakteringus rūbus, kokių negalėjo dėvėti kitos vestuvininkės. Jos plaukus šukuodavo į dvi kasas. Ant galvos šios vestuvininkės nešiodavo «kalpoką». Tai tikrai gražus ir charakteringas mūsų tautinis aprėdas. Kalpokas būdavo padarytas iš šilkinų kaspinių ir anuomet kaštuodavo apie 3 rublius. Pamergės dėvėjo baltus drobinius marškinius. Apikaklė visuomet atausta žičkais gražiai išsiuvinėta. Rankovių galai platus, o prie peties ir arti kalnieriuko «bičkorėliais» suraukta. Be to, pamergės nešiojo gintarinius karolius, ilgus kaspinus ir gražius auksiniais siūlais išsiuvinėtus kiklikus.

Jos vestuvėse sudarydavo linksmumo centrą, apie kurį sukdamosi visos vestuvių apeigos.

Marių krantas.

Taip Lietuvos kavalerija (raiteliai) puls priešą, kai sugaus kovos trimitas ir reikės ginti savo mylimąjį kraštą.

MAŽIAUSIOJI EUROPOS VALSTYBĖ

Lietuva yra maža valstybė, bet ją sulyginus su kitomis, pasirodo, kad yra mažesnių. Pavyzdžiui mažesnės už Lietuvą savo teritorijomis Albanija, Belgija, Danija, Estija, Olandija ir Šveicarija. Tos valstybės irgi yra «didelės» suliginus jas su San-Marino, Andora ir Monako. Paskutiniai yra pati mažiausioji valstybė visoje Europoje.

Kokia yra tos Monako valstybės istorija?

Ji atsirado jau senai, kuomet Prancūziją dar valdė atskiri karaliukai. Buvo tai XIV šimtmety. Viduržemio jūros pakraščiuose atsirado daug jūros plėšikų, kurie Grimaldi vadovaujant užpuldinėjo prekybinius laivus ir juos apiplėšdavo. Kai visi praturtėjo, tai Grimaldi savo bandą paleido, o pats nusipirkęs didelį žemės plotą palei jūrą jame apsigyveno. Ten įtaisė Mentono kurortą ir ten pastatė didelį pilį toje vietoje, kur buvo iškisulis Monako vardu. Vėliau tą pilį padarė tvirtove, o pats save pradėjo vadinti josios vadu — kunigaikščiu. Apsigyvenus ten žmonėms jis juos pradėjo valdyti, iš čia atsirado tarytum atskira valstybėlė.

Nors Monako valstybė visą laiką priklausė

sė prancūzams, bet jie į ją nekreipė jokio dėmesio ir davė jai visas teises savystoviai tvarkytis, žinoma, prisilaikant bendrą Prancūzijos įstatymų.

19 šimtmety Monako turtuolis Lui Blankas pastatė savo sostinėje garsųjį *Monte-Karlo* ruletės kazino ir milžiniškos reklamos pagalba jis pasiekė to, kad į Monte-Karlo pradėjo plaukti daugybė žmonių savo laimės išbandyti azartiniam lošime, kuris kitur nebuvo leidžiamas. Ten vyko ir amerikų milijonieriai, ir rusų didieji kunigaikščiai, karaliai ir dvarininkai, garsūs dainininkai, operų primadonos, įvairių nuotikių ieškotojai ir visi saujomis bėrė auksą į Monte-Karlo ruletės kasą.

Monako valstybės statistika labai kukli. Jos plotas yra tikrai pusantro kvadratinio kilometro, o gyventojų apie 25.000. Sostinė — Monako miestelis, apie 6.000 gyventojų. Nuo 1922 m. kunigaikščio sostą valdo Liudvikas II, priklausęs Grimaldi dinastijai.

Monako valstybė turi savo atskirus pašto ženklus ir net turi savo kariuomenę iš pusantro šimto vyrų, viešai tvarkai palaikyti ir kunigaikščio dekoracijai.

IVAIRENYBĖS

PASIAUKOJIMAS.

Aleksandras Didysis, Makedonų ir Graikų valdovas, pusės pasaulio užkariautojas. Žygiavo kartą su savo kariuomene per dykumą. Kelias buvo tolimas ir vargingas. Aplinkui nieko daugiau nesimatė tik dangus ir smėlys. Per tokią ilgą ir vargingą kelionę kareiviai pabaigė vandenį. Saulė nežmoniškai kepino, visi troško, tačiau nebuvo vandens. Kareiviai buvo bepradeda murmėti. Pats Aleksandras kentė ir nemazesnį troškulį.

Tuo tarpu keli kareiviai vienoje douboje rado truputį drumzlino vandens. Su džiaugsmu susėmė tą vandenį į šalną ir atnešę padavė Aleksandriui.

— Gerk nors tu vade, — tarė jie. — Gerk, mes pakėsime... Tik tiek vadens teradome.

Aleksandras paėmė šalną su vandeniu pasižiūrėjo į ištroškusius kareivius ir vandenį išlėjo ant žemės.

Kareiviai matydami Aleksandro pasiaukojimą liovėsi buniavoje ir drąsiai leidosi toliau į žygį. Jiems buvo malonu, kad ir vadas kartu su jais kenčia.

KARININKO LAIMĖ!

Rusijos caras Aleksandras mėgdavo pašposauti. Kartą jis važiavo žiemos metu ir sutiko vieną karininką

— Klausyk, — tarė jam caras, — kiek verstų nubėgsi paskui mano roges natsilikdamas, tiek tau laipsnių pakelsiu.

— Gerai — sutiko karininkas.

Vežėjas užplakė arklius. Karininkas ėmė bėgti paskui. Nors arkliai bėgo gan smarkiai, tačiau karininkas neatsiliko. Kas verstas caras kėlė karininkui laipsnius. Taip tas karininkas nubėgo paskui roges šešius verstus.

— Generolas! — sušuko caras ir liepė ve-

Monako valdžiai, ypač lošimo administracijai rūpi pritraukti į savo kraštą daugiausiai pinigų turistų. Todėl ten rengiami įvairūs teatrai, kviečiami gastrolėms žymiausi artistai, operos ir baletai. 1935 metais gastroliauvo ten ir Lietuvos valstybinio teatro baletas.

Taip tad iš jūros plėšikų lizdo Monako virto modernišką lošimo pragaru ir jaudriu kurtortiniu rojumi. Š-lė.

Liaudies Daina

Pas klėtužę prie langelio,
Stovėjo bernelis:
Penkiais pirštais duzgeno,
Budino panelę.

Kelkis, kelkis, mergužėl,
Atdaryt durelių,
Ir išiesti baltas rankas,
Tart meilių žodelių.

Kam aš turiu keltis,
Kam turiu klausyti?
Draudė mane motinėle
Su tavim kalbėti.

Ne klausyk motulės,
Atdaryk langelį
Ir abudu mes pakilsim
Į svajonių šalį.

Puikiai moki tu kalbėti,
Graziai pavilioti,
Bet, berneli, aš dar noriu
Rūteles nešioti.

Tat klausysiu motinėlės,
Ir jos gudrių žodžių,
Tu gi sėsk ant žirgelio,
Jok į kitą sodžių.

zikui sulaikyti arklius.

— Dabar ponas generole sėsk į roges ir važiuok su manim, nes dėl tavo stiprių kojų aš turėsiu tave feldmaršalu padaryti.

Karininkas išėdo rogesna ir kartu nuvažiavo su caru.

Tačiau neilgai jaunasis karininkas džiaugėsi savo laime. Mat jis bėgdamas sušilo, paskiau staiga atšalo ir iš to gavęs ligą mirė.

Jis buvo laidojamas kaip generolas ir pats caras dalyvavo jo laidotuvėse.

Dras POVILAS LICCIARDI

Santa Casos medikas - operatorius.

Medicina ir chirurgija. Suaugusiems ir vaikams. Gydoma reumatizmas ir vidurių ligos be operacijų.

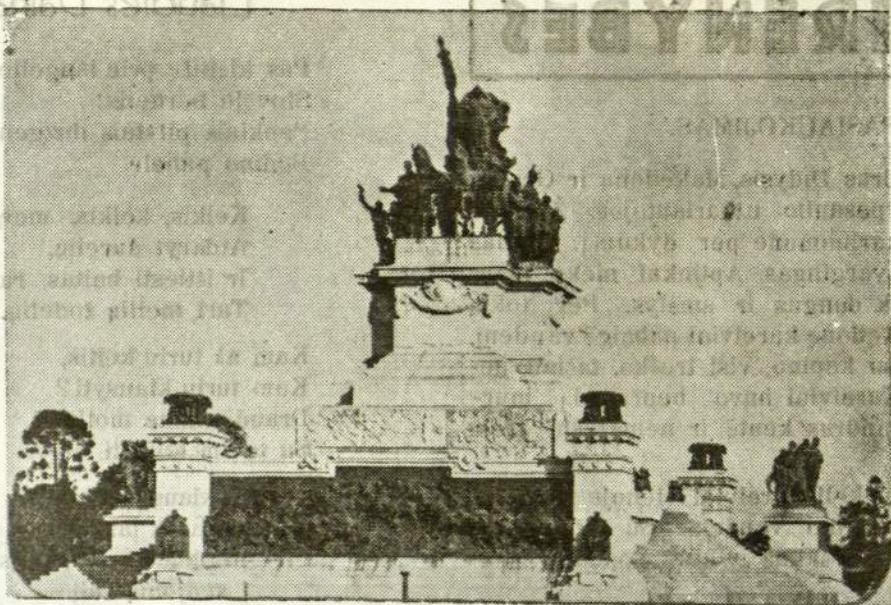
Taip pat venerinės ligos.

Specialistas moterų ligų.

Priimimas nuo 11 iki 12 val. ir nuo 14 iki 20 val. Kiekvieną dieną.

Vyksta į namus kiekvienu momentu.

RUA SILVA PINTO, 444 (Bom Retiro) Telef. 5-4175

Brazilijos Nepriklausomybės paminklas São Paulo mieste.

KAIMIŠKA PROZA

Vladas Kirlys-Zvagulis

Viktės motina ant pečiaus nuolat kosėjo ir tuos pačius žodžius kalbėjo.

— Jau laikas tau, vaikeli, be vyriško sunku gospadorystėj... — O kartais pridėdavo: — Vijurkas neblogas atrodo... Jis geras žmogus.

Viktė su Vijurku vis dažniau susitikdavo.

Vijurkas tyčia netoli apsigyveno: pas Girčių, su kuriuo ir piršliauti buvo apsilankęs.

Praėjo pavasaris, atėjo vasara ir artinosi ruduo... Bėgo dienos, čia lietingos, čia giedrios, bet visuomet linksmos, kaip «Fordo» automobiliai, plentų Zarasė — Kaunas.

Viktė su Vijurku per tą laiką spėjo artimai susidraugauti ir kartą net apie vestuves užsiminė.

— Parduosim tavo žemę, gausim pinigų ir Panevėžy mano name atidarysim viešbutį. Namas miesto centre, ir gyvensim kaip ponai. Respublikos gatvė Panevėžy tai tas pats, kaip Kaune Laisvės Alėja.

Viktė poniško gyvenimo nesibaidė. Jai jau nusibodo braidyti po kaimo purvynus ir sunkiai dirbti, bet žemės parduoti kažkodėl nenorėjo. Daug vargo turėjo Vijurkas, kol prikalbėjo, gerokai privargo lankstus Vijurko liežuvis, kol vieną gražų rugsėjo mėnesio vakarą Viktė sutiko.

Viktei sutikus ir motina nesipriešino.

Buvo sugalvotas planas: už 8 ha ir visą gospadorystę 10.000 litų, ir visi paskau ponais pasivertė — į Panevėžį. Visi raštai sudaryti iki Užgavėnių, o po Valykų Panevėžy arba Kaune (kur Viktė norės) iškilmingos vestuvės. O paskiau jau lengvas, ramus ir laimingas gyvenimas.

Slinko linksmos «jaunųjų» dienos...

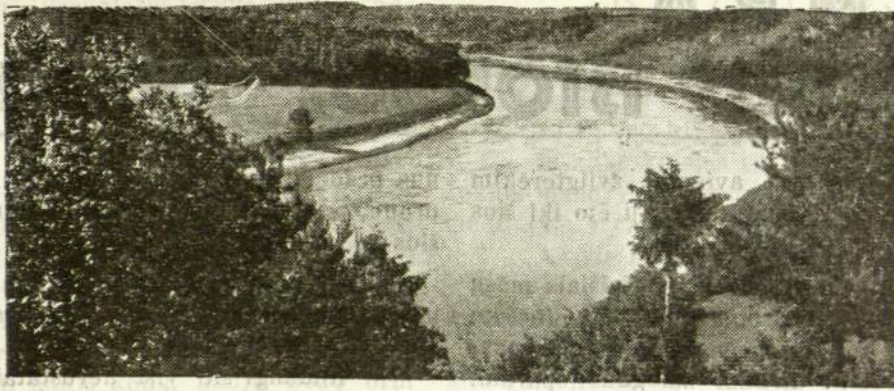
Nors už lango jau pradėjo dejuoti rudenio vėjai, nors gamta rudeniskais rubais apsvilko, bet Viktės ir Vijurko širdyse viešpatavo saulėta, pavasariška nuotaika.

Dažnai Viktė, žiurdama į savo bismųjį vyrą, išivaizdavo, kad ji gyvena puikiuose kambariuose, puikiai apsirėdžiusi ir vasaros vakarais Respublikos gatvės trotuarais vaikų vežimėly vežioja kokių pusės metų pilietį (ji nežinojo, kad miestuose vaikus dažniausiai tarnaitės važinėja).

Kai Viktė įeidavo klėtin ir pasižiūrėdavo į margai numaliavotą skrynią, kažkoks neramumas į širdį iškraustydavo, bet Viktė viską stengėsi užmiršti.

Tuomet ji buvo 21 pavasario. Jaunystė — durnystė, o dabar... dabar kas kita.

Ji dabar įsitikino, kad Vijurkas tikrai ją myli. Jis atnešė kartą jai «Birutės» saldainių, o ji laikraštį buvo skaičiusi tokius žodžius: «Tik

Nemunas ties Birstenu.

mylintieji vaisina mergaitės «Birutės» saldinaiais». Ji neabejojo...

4.

Vijurkas buvo apsukrus. Jis per trumpą laiką surado ūkio pirkėją.

Praslinko pora žiemos sivaičių ir visas Ginkūnaitės ūkis jau buvo Grybo nuosavybe, o 1000 litų plus 100 auksinių rublių įplaukė į 32 metų mergos pajamas.

Dar keletas šimtų litų buvo gauta už drobės ir milo rietimus.

— Mieste negražu naminio darbo rūbais vilkėti. Galėsime nusipirkti, — įkalbinėjo Viktė Vijurkas, o Viktė rinko iš kaimo moterėlių po 2 litu už metrą ir lengvino savo skrynias.

Iš karto Viktė savo pinigus laikė pas save, bet paskiau, bijodama, «kad nepamestų», atidavė Vijurkui.

Juk ji buvo įsitikinusi, ji tikrai tikėjo. Jis toks meilus.

Ji visuomet savo vaizduotėj matė tik 2 juodai žibančias Vijurko akis, trumpus ūsiukus ir... save vaikščiojančią miesto alėjomis su pusės metų piliečiu...

Dvi savaites nemačius Vijurko, Viktė didžiojo penktadienio vakare pas jį nuėjo. Nuėjo, bet Vijurko neberado ir viską suprato.

Vijurkas dingo.

Veltui jo ieškojo policija, veltui dairėsi po Panevėžio miesto gatves Viktė. Veltui...

Tik dabar Viktė suprato savo padėties baisumą. Namai — ne namai. Gyvenimas — ne gyvenimas...

Suprato viską Viktė, ir karčios ašaros pradėjo verztis iš jos akių.

Dažnai ji eidavo klėtin, pasižiūrėdavo į tuščią margai numaliavotą skrynią ir ilgai šluosdydavo ašaras.

Buvo pavasaris.

Buvo toks pat pavasaris, kai prie vokiečių. Viktė viską prisiminė. Jai rodėsi, kad tik vakar jai buvo 21 pavasaris, kad tik vakar matė pamiskėję kruviną žmogų. Jai rodėsi, kad visai neseniai dar ją Vijurkas bučiavo.

Gyventi?...

Ne!. Jokiu būdu negalima! Ne!.. Ji nebeturi savo lūnelės, ji rengiasi būti motina. Ji apvogta...

Gyventi nebegalima. Gyvenimas sugriautas.

Pasiėmė Viktė senas kanapines vadeles, nuėjo į Gerveišių šilą ir... akimirksny per jos vaizduotę, kaip per kino filmą, perskrido šiurpūs vaizdai:

Ji susikrovė kraitį į margą skrynią ir patenkintai nusisypsojo. Ji išdrikusiomis kasomis bėgo į mišką ir matė... Vijurkas... 8 ha... 9000... 100 aksinių rublių... Viešbutis... Ramus gyvenimas... Ramu, ramu...

Aplink viešpatavo saulės spinduliai; pavasariškas vėjas užėmė fokstrota, ir gėlės nemokamai visus vaisino odekolonu...

Tuomet-buvo pavasaris...

Viktės motiną priėmė ubagų prieglaudon. Laikraščiuose buvo taumpa žinutė:

«Š. m. gegužės 25 d. Gerveišių šile pasikorė Viktė Ginkūnaitė. Priežastis — nelaiminga meilė...»

(Galas).

TRUMPA

AVIACIJOS ISTORIJOS APŽVALGA

Kad geriau pažinti aviaciją, žvilgtelėkim atgal ir pažiūrėkim, kuriais keliais ji ėjo iki šios dienos.

Senaisiais, viduriniaisiais ir naujaisiais mūsų eros amžiais yra užregistruota daugybė istoriškų atsitikimų, kurie parodo žmogaus tikrąsias pastangas skristi. Bet tie dirbtiniai žmogaus sparnai, tas noras natūraliai pamėgdžioti paukščius, žmogaus skridimo problemos neišsprendė, nors pareikalavo ir nemaža aukų.

Žmogaus pakilimas nuo žemės buvo išspręstas pasekmingai kitu, naujesniu būdu — aeronautika [pakilimas nuo žemės lengvesniu prietaisu už orą].

Lengvą orą ir lengvesnias už orą dujas pirmi praktiškai pritaikė žmogui pakilti broliai Mongolfierai ir prof. Šarle XVIII šimtmečio pabaigoje.

Br. Mongolfierų audeklo pūslė — balionas, prileistas dūmų, pirmą kartą viešai prie daugybės žiūrovų kilo į orą Annonėje 1783 m. birželio mėn. 5 d.

Bandymas buvo pakartotas tais pačiais metais Paryžiuje ir tenai pirmą kartą balionas su savim pakėlė į orą pirmuosius gyvūnus: gaidį, antį ir aviną. [Mat, norėta sužinoti ar žmogus irgi galėtų kilti, turint galvoje, kad aukštumoje yra retesnis oras] Pradėjus aerostatui leistis, gaidys iššoko iš gondolos ir užsimušė. Tai buvo pirmoji aviacijos auka!

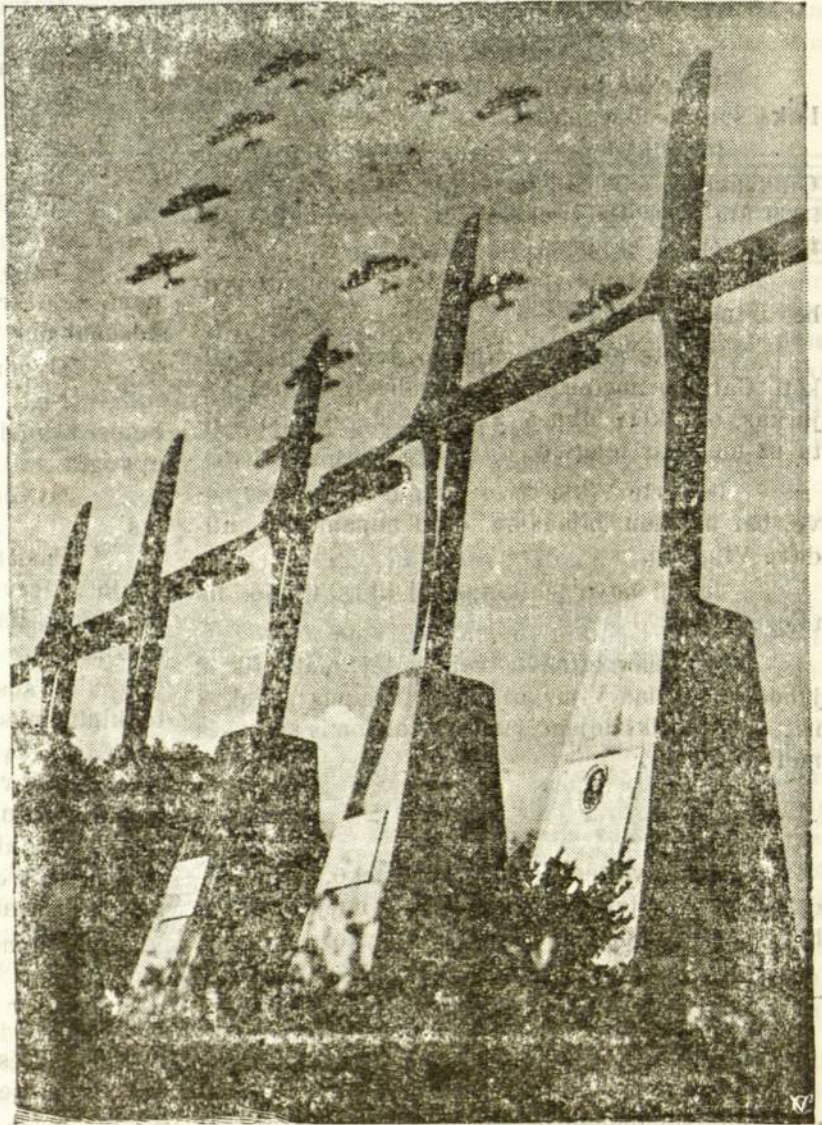
Bet tais pačiais metais lapkričio mėn. 21 d. br. Mongolfierų balionu pakilo pirmasis žmogus Piloto de Roze. Jis pakilo su balionu iki 80 pėdų aukščio ir, išbuvęs ore apie 4 minutes, laimingai nusileido.

Paryžiečių raginamas, žymus aeronautas prof. Šarle į savo balioną prileido vandenilio ir 1783 m. gruodžio mėn. 1 d. pats su savo asistentu Robertu pakilo ir laimingai nusileido. Nuo šio laiko balio-

nus pradeda pritaikinti praktiškai. Jau 1871 m. prancūzai kare iš apgulto Paryžiaus palaikė ryšius su visu kraštu.

Laisvas aerostatas (balionas) buvo demonstruotas ir Vilniuje 1809 m. sausio m. 25 d. aerodauto Robertsono.

Kadangi šie visi aerostatai buvo nevaldomi, tad žmogaus noro patenkinti jie nepajėgė. Žmogus norėjo ir ore jaustis, kaip žemėje. Valdomojo aerostato problemą išsprendė prancūzas Žiffaras 1852-53. Jis iš apvalios pūslės padarė pa-

Apacioj Lietuvos karo lakūnų, amžinai suglaudusių savo sparnus dėl tėvynės laisvės, kapai, o viršuj gyvieji mokosi ir rengiasi ginti savo kraštą, jeigu priešai drįstų jį puliti.

KIŠENIUS.

ilgą ir pritaistė prie gondolos garinį variklį, kuris suko propelerį. Propeleris traukė Žiffaro aerostata iki 3 metrų į sekundę. 1895 m. vokiečių grafas Zepelinas pastato kietos konstrukcijos diržabliį. Bandymai 1901 m. labai gerai pavyko. Jo statomi diržabliai, kuriuos dabar Cepelinais vadiname, buvo padaryti iš metalo, stiprūs ir patvarūs. 1917 m. jo sukonstruotas cepelinas išsilai laikė ore 105 val. ir pavežė gana didelį krovinį iki 50 000 kg. 1928 m. diržablis «Graf Zepelin» iš Berlyno į Ameriką perskrido per 111 val. 38 minutes. Tokie milžiniški cepelinai buvo ir yra be galo brangūs. Oru plaukti, tai nereikia dar skristi. Pradėta ieškoti naujų kelių, naujų būdų orui užkariauti. Ir 1863 m. liepos mėn. 2 d. prancūzas Nadaras paskelbė "oro užkariavimo manifestą", kur tarp kitko jis sako:

«...Aerostatas gimė pluduriu — tokiu jis ir paliks per amžius... Jis yra oro žaiselis... Atsisakykime nuo visokiausių aerostatų. Reikia visapusiškai panaudoti dinamišką skridimą. Propeleris — šventas propeleris — artimoje ateityje turi mus kelti į padanges. Tas propeleris, kuris kaip gražtas įsisuka į orą, gali su savim nunešti į aukštybes ir žmogų...»

Nadaras, propagodamas dinamišką skridimą, su savo draugais įsteigė «Dinamiškam skridimui paraginti draugiją» ir pradėjo leisti specialų žurnalą «L'Aeronaute».

Pradėta gyvai domėtis Nadaro iškeltomis mintimis. Atsirado daugybė modelių ir net pačių mašinų, tik, deja, savo konstrukcija buvo labai netobuli ir pakilti į orą neįstengė. Pradėta vėl studijuoti paukščio skriejimą. Ir bandymai duodavo gana pakenčiamus rezultatus.

Pirmuoju planeravimo — skriejimo moklo tėvu tenka laikyti vokiečių dr. Otto Lilentalį (1848 — 1896 m.). Lilentalis 1889 m. išleido knygą "Paukščio skridimas, pamatas mechaniškiems skridimams". Be teorijos Lilentalis turi didelių nuopelnų savo praktiškais darbais bei bandymais.

(Bus daugiau).

Skelbkitės

"VILTYJE"

Laimingiausias pasauly žmogus, kurs turi pilną kišenių.

— «Mano kišeniai pilni!» ..

Ir koks keistas sutvėrimas tas kišenių! Jokios mandrybės jame nėra. Gabalas lininės medžiagos, trys siūlės ir... kišenių.

Aš vis laužau sau galvą — galvoju:

— «Kas tas gudruolis buvo, kurs išrado kišenių?!»..

Vartaliojau enciklopediją iš vieno ir iš kito galo ir niekur neradau aprašyta kišenius istoriją. (Tikiuosi lietuviškoj enciklopedijoj rasti)...

O kišenio turėtų būti įdomi istorija. Jį turėjo išgalvoti vyras, nes tik vyrai kišenių nešioja. Moterys jų neturi.

Lietuvoj buvo mada įsiūti kišenių į andaroką. Bet vis tik netoks kišenių ir gana. Ot, vyro kišenių — kas kita! Jame viskas: pasaulis, turta, išmintis ir... špyga...

Juo didesnis kišenių, juo mažiau į jį telpa... proto...

Gismantas.

Pirmosios sniegulės

(Lietuvos žiemą prisimimus).

Tylios, baltos sniegės

Supasi ir krenta...

Pasakiškos pusnys

Stovi palei plentą.

Tartum karalaitės

Miegančios sapnuoja,

Kaip vienuolės rimtos

Tyli ir svajoja...

Man pro klasės langą

Žiūrėt nenubodo,

Kaip snaigių verpetai

Sukasi virš sodo.

Leidžiasi ir šoka

Raganų suktinį.

Vėjas tik palydi

Sniego vėputinį...

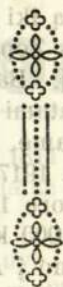
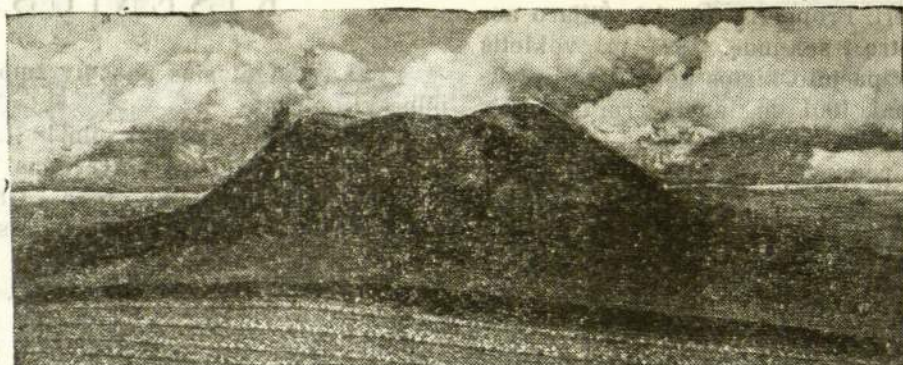
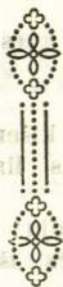
Pušų ir eglaičių

Didelis gan plotas

Sidabrinių snaigių

Jau baltai nuklotas.

Aldona Nasvytytė.

Iš Aukštadvario apylinkės, vad. Napoleono kepurė.

Paslėpti lobiai

Nuo neatmenamų laikų, visuos žemės rutulio kampuos, paslėpti lobiai žadino žmonių godumą. Jau nekalbant apie Delfų lobį, patį seniausį iš paslėptųjų, kurį tvirtino suradęs kartaginietis Cēsalius Basus savajam lauke. Šitas Basus atvyko į Romą pas Neroną, kad jam pačiam pasakotų apie atrastą požemį, kuriame buvo paslėpti Didono turtai. Neronas, nepatikrindamas kartaginiečio pasakojimo tikrumo, apsimetė tikis jo būvimu, plačiai pasklydus apie tai gandams, tuo spekuliuodamas uždirdo didelius pinigus.

Aplink Kartageną, Mesopotamiją, kur Kserksas prazudė savo lobius, taip pat Pompėjoje, Herculanume, Rusijoje, kur totoriai ir hunai stumiami į Aziją, tai šen tai ten, paslėpė savo lobius, — tų ieskotojų visad buvo didelė daugybė.

Vokietijoje, Juodojoje Gierioje, Tautdnenbergo apylinkėse vienoj uoloj yra išbrėžti ženklai, kalbą apie paslėptą lobį, kurį tegalima rasti tik didžiosios sąvaitės metu. Taip pat neatrandamas Reino lobis, įkvėpęs garsiam muzikui Schumanui vieną žavingą dainą. Prieš keletą metų anglų rašytojas Wiliam Le Quex bandė moksliniu būdu surasti vietą, kur Philip Ash Mesters, Heinricho VII favoritas, buvo paslėpęs iš Anglijos bažnyčių išvogtas brangenybes.

1904 m. paplito gandas, kad esąs surastas garsus Atahualpos lobis, paskutinio inkų imperatoriaus, kuris Pizarro paimtas belaisvėn, pasiūlė savo kalėjimą pripildyti auksu, jeigu jam bus dovanota laisvė. Kadangi kalėjimo rusys buvo perdidelis ir negreit buvo galima surinkt tiek aukso, ispanas užkariautojas paliepė nužudyti savo belaisvį, ir indėnai, kad apsisaugojus nuo jų godumo, 30 milijonų dolerių vertės lobį paslėpė ir ligi šiol nesurasta ta vieta.

Nereikia painioti inkų lobį su tais 250 mi-

lijonų aukso, brangių akmenų ir deimantų, kuriuos Peru vyriausybė 1822 m. pavedė vienam amerikiečiui skuneriui išvežti, kad šitos tautos brangenybės nepatektų ispanams ar čilėnams. Paslėpusi šitą lobį Cocos saloje, Ramiajam vandeninyje, igula išsiskirstė, nenurodžiusi kaip jį atlikti jai pavestą uždavinį. 1897 m. anglų admirolas Palliser, 1901 m. viena anglų bendrovė Kolumbijoj, 1903 m. vienas sindikatas San Francisco bandė surasti Cocos saloje paslėptą lobį, bet be pasekmių. 1904 m. viena pilietė Marselyje, savo vyro užhipnotizuota, pareiškė matanti Cocos salos lobį uždarytą dvejose geležinėse skryniose 1933 m. gale, Panamos įlankoj buvo surastas, audros apdaužytas mažas garlaivis „Vigilant“, su kuriuo 9 avantiuristai buvo išplaukę iš Londono ieskoti Cocos salos lobio.

1914 m. anglų bendrovė „Contractora Limitada“ išgavo iš Kolumbijos valdžios leidimą nusausinti seniau buvusį šventu laikomą ežerą Guatavita, kurio dugnas esąs buvęs išgristas auksu ir brangiais akmenimis. Į šitą ežerą, kuris guli 3000 metrų aukštumoj, netoli nuo Bogotą miesto, indėnai kasmet įmesdavo aukso indus, pinigus ir brangius akmenis, kaip auką milžinikam smakui, kuris naikindavo jų paslius. Nusausinus ežerą, dugne prakasus tunelį, buvo rasta gryno aukso karoliai, brangios apyrankės ir didelės vertės smaragdai. Tačiau šitie daiktai toli gražu nesudarė vieno milijardo, kuriai sumai buvo įkainuoti anie pasakiški turtai.

Labiau negu Aliaska, Klindyke ir Transvalis, jūros dugnas slepia daug lobių. Ji slepia savyje milijardų milijardus aukso ir sidabro gabalais, visų rūšių ir visų laikų monetomis, meno dirbiniais.

Maziau kaip per du šimtmečius vien tik

Skruoblio ežeras.

Geriosios Vilties iškisulio platumoj paskendo 50 laivų su įgulom ir visais turtais, kurie vertinami daugiau kaip 3 milijardus aukso. Tik vienas tu laivų, «Grosvenor», nuskendo su 400 milijonų aukso.

Vien tik Didžiojo karo metu, nuo 1914 — 1918 m. pavandeninių laivų paskandinti garlaimiai palaidojo kartu su savim daugiau kaip 30 milijardų aukso, sidabru ir brangiais akmenimis. Lengvai tat suprantama, kad žmonės visais laikais ir visomis galimomis priemonėmis bandė iškelti paskandintus turtus. Kokių herojiškų pastangų padėdavo tie aukso žvejai, kurie, kaip «Artiglio» įgula 1933 metais iš jūros dugno iškėlė kelias dešimtis milijonų aukso, 1922 m. paskendusiu netoli Bresto kartu su garlaiviu «Egypt».

Netoli nuo La Hauque iškisulio, Normandijos pakraščiuose, guli dideli turtai paskendę kartu su Tourville laivais 1692 metų mūšyje.

1588 m. sumušus didįjį ispanų laivyną, jo likučiai ir ypač laivas «Almirante de Florencia», kurį paskandino vienas belaisvis buvęs ant jo, vežė su savim 750 milijonų aukso. Nuo 1588 m. anglai bandė jį iškelti. Tai pakartojo 1665 m. ir 1740 m. 1902 m. kapitonas Burns sudarė tam reikalui sindikatą ir 1922 m. naujų tyrinėjimų pasėkoj buvo iškelta aukso gabalų, aukso indų ir armotų. Prieš porą metų iš Londono buvo išplaukęs garlaimis į Orkadų salas, aprupintas visais moderniškiausiais įrankiais, pasiryžęs surasti ispanų nenugalimosios Armados milžinišką lobį.

Ar pavyks kada pasiekti Vigo įlankoj 1702 m. paskendusius 12 laivų, kurie vežė į Ispaniją iš indėnų atimtą auksą, vertinamą daugiau kaip milijardą?

1931 m. Londone susidarė sindikatas išimti iš «Oriet» sandelių, kurį paskandino netoli Abu-kiro įlankos Nelsonas, ir kuris vežė Napoleono atimtą iš Maltos riterių 100 milijonų aukso, sidabro ir brangių akmenų. Kita anglų bendrovė pasiryžo iškelti 900 milijonų aukso ir brangiais akmenimis, paskendusius 1827 m. Navarino įlankoj

kartu su turkų laivais.

Iš 30 milijonų aukso gabalais, kuriuos anglų fregata «Lutive» vežė į Hanzos miestus, kai ji 1793 m. paskendo netoli Holandijos pakraščiu, daugiau kaip 12 milijonų pereitam šimtmečiu buvo iškelta, ir dabar galvojama atnaujinti 1914 m. pertrauktą darbą. Taip pat holandų vandenyse 1806 m. paskendo vienas Napoleono laivas su 100 milijonų aukso, iš kurių 56 milijonus pavyko iškelti.

Ypač laimingi buvo 1917 m. vokiečių paskandinto ties Airijos pakraščiais anglų laivo «Laurentic» brangenybių ieškotojai, nes iš 3193 aukso gabalų, 300 milijonų litų vertės, jie iškėlė 3156 gabalus.

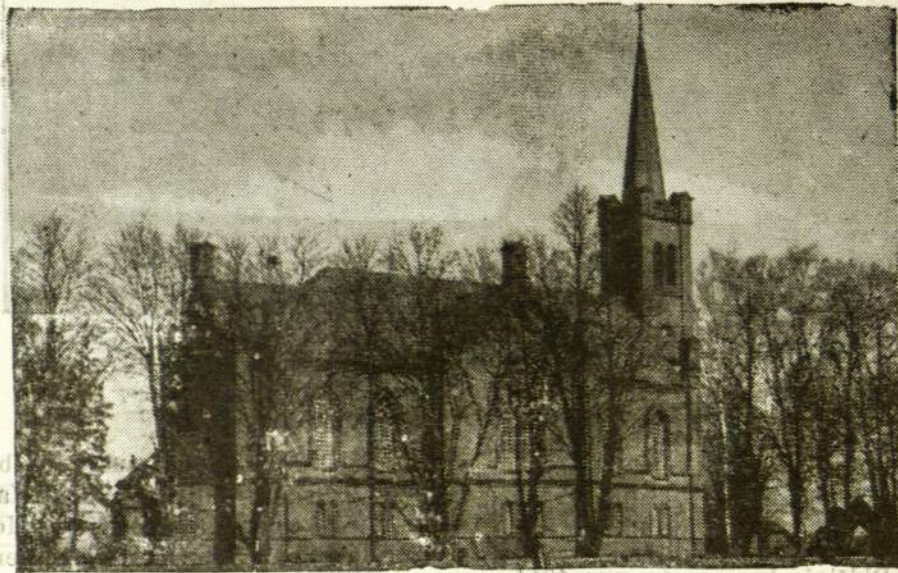
Prisiminkime dar imperatoriaus Kaligulos galeras, paskandintas Nemi ežere, kurį Mussofoni paliepė nusausti, bet surado tik labai įdomias laivų liekanas, o ne milžiniškus turtus, kurių buvo ieškota.

Tačiau, neskaitant keleto laimingai pavykusių aukso žvejams atsitikimų, ilgiausia virtinė laivų guli jurų dugne su milžiniškais lobiais, kurie, nebent netikėtas koks gamtos stebuklas, niekad nepamatys dienos šviesa. 1839 m. Anglessey nuskendo «Royal Charner» su 375 milijonais aukso. 1899 m. Zululando pakraščiuose paskendo «Dorotee» su 16 milijonais aukso.

Pagaliau, Korfu uoste plaukikai jau ilgą metų eilę kaip stengias surasti Austrijos imperatorienės Elzbietos perlų karolius, kuri juos ten netyčia išmetė.

**SKAITYK IR PLATINK VIENINTELĮ
PIETŲ AMERIKOJ ŽURNALĄ**

„VILTIS“

Kedainių bažnyčia

Moterų ligos ir joms vaistai

Kaime kai susergi ir bobos suduoda bent 10 rūšių žolių — dažnai labai greit pasveiksti, daug greičiau, nei nuo gydytojo.

Bet ne visuomet valgomieji, geriamieji ar tepamieji vaistai pagydo ir jei tų kitų, savotiškų vaistų daktarai nevartoja, tai rodo, kad jų mokslas yra netobulus.

Štai vieną pavasario penktadienį mano brangioji Onytė kaip koks pranašas apsisprendė:

«Širdel, es se gu ir rytoj nesikelsiu».

Prie tų žodžių aš štai ką sau pamaniau: Onytė guli, aš kaip šuo visą dieną nevalgęs, kambariai netvarkyti, du vaiku ir abu — vienas tenoru, kitas diskontu rokia, pats naktį nemigęs.

«Bet gal išgyysi?» sakau jai.

«Ne!» trumpai atsakė Onytė.

Norėjau suminkštinti jos širdį, lyg ką nujausdamas.

«Bet gal... A-a, tiesa šiandien ketinau tau šokolado nupirkti, bet užmiršau. Ryt būtinai nupirksiu, tik nesirk».

Oi blogai išėjo... Onytė mano kalbą savo nenuoširdumo sąskaiton priėmusi riktėlėjo:

«Tai tu manai aš nesergu, tu saldumynus man siūlai...» ir apsipylė asarelėmis, vis iš netyčių į mane pasižiūrėdama. Buvau sunaikintas.

«Onyt, širdelė, ne — mat kiekviena liga menkėja nuo gero ūpo, kurį šokoladas gali pataisyti».

Man, tur būt pasisekė įtikinti, o gal ji pajuto mano sumūšimą, tik jau švelniu balsu tarė:

«Širdel, žinau, kad tu mane myli...»

«Na kurgi, ir dar kaip»... susigraudinau aš jau iš tikro.

«Taigi, širdel, nepirk niekniekių — šokoladų ir t. t., nupirk tu man dryžus batelius, kaip kitos kad turi... Juk aš į gatvę neturiu kuo išeiti».

Tai pasakiusi Onytė atsiduso teisingo nugalėtojo atdūsiu ir lyg ją pačią, tas rimtumas sujaudino. Jau turėjo 3 poras bačiukų ir vienus kantaplius. Bet tariau:

«Grai. Ir rytojaus dieną Onytė anksčiau už mane atsikėlė, liga buvo praėjusi.

Taigi...

Po kiek laiko Onytė geidė namo pas gimines.

Vaziuoti — gerai, bet giminėms pirk įvairių dovanų, o tai juk daug kainuoja...

«Nieko prieš neturiu», tariau Onytei, «bet pinigų neturiu per daug, o dar yra skolų»...

«Skolų, skolų! vėpla esi, nemoki gyventi... Žiūrėk, kiti nei pusės neuždirba, o žmonos silkuose, pinigų kaip skiedrų».

«Tiesa, bet»...

«Na kas bet? Aš noriu vaziuoti ir baigta!»

«Nevaziosi!» griežtai pareiškiau aš.

«Ot vaziuosiu! pamatysi!» Ir mano Onytė, nuėjus savo kambarin, atsigulė: mat ji susirgo — viduriai, sukėsi galva, kojos ir siaip visa skaudėjo. Pakviečiau gydytoją, kuris rado kažkokią tenlotynišką ligą, kuri, sako, nepavojinga esanti, bet...

Bėt jie visi taip sako... nepavojinga.

Gydytojui išvažiavus į mane mano bran-

Motinos Diena

Kaip šventas ir paslaptinas motinos vardas! Jis žmonių gyvenime suvaidina svarbią rolę. Jis deda pamatus visai visuomenei. Nuo jo priklauso visos žmonijos ateitis.

Motina! — tai vardas kuris daug, pasako, daug reiškia ir didelę įtaką daro į visus:

Todėl į motiną visi kreipia savo dėmesį, todėl jos garbei metuose skiriama viena diena, kad kuo tinkamiau ją pagerbti ir jos nuopelnus išskelti viešumon.

Tai diena yra paskirtas gražiausias laisvąjį pusę prabilo silpnu balseliu:

«Širdėl, leisk nors prieš mirtį savuosius pamatyti. Žinau, kad įvykdinsi paskutinį mano norą, juk tu mane myli».

«Na, gal ir galėtum važiuoti, ką jau padarysi, tik sergi»...

«Gerai, liga niekis, bet nupirk tik suknelę šviesiai kaštanavą ir skribėlaite, nes kokią aš turiu — nieks jau nebedėvi».

Rodos, nešykštus, ir suknelių ir dvi skribėlaites esu nupirkęs. Nematydamas naujam pirkinimui reikalo kalbinau:

«Širdžiuk, sergi, kažin ar benuvažiuosi».

«Nuvvažiuosiu, gal pasitaisysiu»... Nusistebėjau, o paskutinis žodis suteikė vilties.

Vėl pakviečiau daktarą. Sako, nervai...

«Jonai» sako Onytė gydytojai išėjus, «tu mano jaunystę suėdei, — aš pas savo tėvuželį kaip rūta žydėjau, per tavo kalnę sergu — visi nervai suiro...» Ir pradėjo ir pradėjo... ir baigė isteriškai, alpdama į mane žiūrėdama.

Du kartu vedžiau gydytoją, vaistai, atskiras maistas, pats suvargęs. «Nuvvažiuosiu, gal pasitaisysiu»... atminiau jos žodžius. Jei nervai, tai gali ilgai čia sirgti, o ten gal ir tuoj pasitaisys... Apskaičiau, ir bijodamas ilgesnės ligos, tariau Onytei: «Siūdinkis ir važiuok!»...

Stebuklai pasidarė — Onytė rytojaus dieną buvo sveikutelė, o į trečią dieną išardėjo pas gimines.

Tai mat kokios moterų ligos ir koki vaistai joms gydyti reikalingi.

kas, kada pavasario saulė nesigaili žemei gaivinančių spindulių, kada iš žiemos miego pabudusi gamta skelbia gyvybę ir visiems džiaugsmą teikia. Tai gegužės mėnuo, kurio 5 diena visame pasauly vadinama «Motinos Diena».

Ta proga prisiminkim nors trumpai motinos vargus auklėjant vaikus, didžiulę jos reikšmę šeimos ir visuomenės gyvenime.

Šeima yra visos žmonijos lopšys. Jame supami ir karaliaus ir elgetos vaikai. Šeima yra tautos garbė, tautos grožis. Ji sudaro tautos kūną. Kaip audeklas priklauso nuo atskirų gijų sveikumo, taip tauta nuo atskirų šeimų, bet šeimos siela yra motina. Ji šeimos nariams — vaikams gyvybę duoda, juos augina, prižiūri ir auklėja.

Motina yra pirma vaiko mokytoja. Pirmas kūdikio žvilgsnis susiduria su motinos žvilgsniu ir pirma jo šypsena pagimdoma motinos šypsena.

Ji supa, liūliuoja savo mažulėlį ir savo mintyse pina jam pasakišką ateitį.

Laimingas kūdikis, kurio motinos greit nepakerta mirtis! Kiek kartų šnibžda jam kiek paaukėjęs į ausį paslaptinas motinos balsas apie gražųjį pasaulį, apie gerus darbus ir apie laimingą ateitį.

O kas suskaitys visas tas jos prarymotas naktis, kurias ji praleido prie kūdikio lovytės?! Kas supras kiekvieną motinos skausmą dėl kūdikio verkimo, ligos, susižeidimo?! Niekas niekad os taip nemylėjo ir nemylės, kaip motina.

Motiną galim pavadinti narsiu kareiviu, drąsiai statančiu savo gyvastį mūsų laukę už žmonių gerovę. Juk kiek yra atsitikimų, kad gimusį kūdikį guldo į lopšį, gi jo motiną į karstą. O kiek motinų dėl savo kūdikių nustoja sveikatos ir grožio! Motina ne dėl savęs, bet dėl vaikų gyvena. Ji visą savo laimę ir garbę paaukoja vaikų labui!

Todei, brolau ir sesuo, "laikyk pagarboje savo motiną per visas jos gyvenimo dienas, nes turi atsiminti, kokius ir kiek pavojų ji kentėjo dėl tavęs" (Tob.) 44), o jai mirus irgi dažnai ją atsimink.

St. Pušys.

St. iš L.

M A R G U M Y N A I

Pamokino, kaip žiurkes išnaikint.

Vienas keleivis apsistojo viešbuty ir pernakvojęs, rytmetį paklausė vedėjo, kiek reikia užmokėti už nakvynę.

— Penki doleriai, tamstele.

— Gerai. Bet kad nakvynę turėjau labai neramią. Visą naktį po lova žiurkės įdėsi, negalėjau užmigt nė valandėlės.

— Ah, tai nelaimė! Mes jau visus būdus išmėginome kaip tas biaurybės išnaikint, ir niekas negelbėjo.

— Aš galiu jums duot patarimą, kuris tikrai pagelbės.

— Labai prašom, labai prašom.

— Jūs visoms žiurkėms paskaitykite po penkis dolerius už nakvynę, taip kaip man paskaitėte, o užtikrinu, kad visos jos išsines išjūsų viešbučio, ir nė viena daugiau nesugrįž...

Nevykęs šaudymas.

— Na, kaip tau patiko karaliaus priėmimo iškilmės?

— Labai apvylyė.

— Kodėl?

— Nugį, — tik pagalvok, buvo iššauta iš armotos dvidešimts vienas šūvis, ir nė vieno į jį nepataikė.

Palaikė ir išleido.

Vienas dūgonas už avies pavogimą buvo pasodintas į kalėjimą. Atlikęs bausmę, susitinka.

— Jokimai, vis dėlto patekai į cypę už avį.

— Bet, žiūrėk, juk turėjo patys pripažinti, kad aš nekaltas: palaikė palaikė ir turėjo išleisti.

Paskaitytoj.

Blaivininkas, baigdamas savo paskaitą, rėžia:

— Kam mums gerti? Žiūrėkit, paduokit net asilui degtinės kibirą ir tas negers!

— Už tat jis yra asilas, kad negeria, — atsakė kantriai paskaitos išklauses girtuoklis.

Kad galva neskaudėtų.

— Pone daktare, man nuolatos galvą skauda. Kas daryti?

— Reikia tekėt, tai tada vyrui ims galvą skaudėti.

Ar girdėjai, kumutėle?

Dėdės berno brolio ausys,

Sako, kur tai nusiklausė,

Kad šidlavo, gan vėšai,

Bobos šneka atvirai

Jog viršaičio antra žmona,

Yr girdėjus iš klebono,

Kurio teta visiems sakė,

Kad jos seuo tikrai matė

Kaip, iš armijos sugižės,

Kulių Petras iširįžės,

Vyrams sakė, kad girdėjęs,

Jog iš Kauno viens siuvėjas

Iš kaiminkos gavo žodi,

Kuris aiškiai preparodė,

Kad Burbulio jauna marti,

Tikrai klausėsi iš arti

Kaip Tamutis iš Gaizūnų,

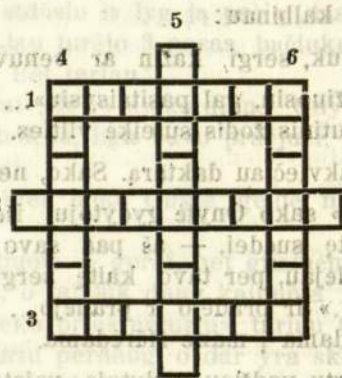
Smarkiai barėsi su sūnu.

Ir per barnį paaiškėjo,

Kur lašiniai pasidėjo.

«M.»

GALVOSUKIAI

Šiame braiziny yra 37 langeliai. Į juos reikia surašyti, po vieną raidę langely, šias raides: A. A. A. A. A. A. D. D. D. E. I. I. I. I. I. I. K. K. K. L. L. M. N. N. O. O. P. R. R. S. S. S. S. S. U. V. V, taip, kad išeitų žodžiai, kurie reiškia: Iš kairės dešinėn:

1 — Sprogstamoji medžiaga.

2 — Jis parodo, koks esi.

3 — Vedybomis įvestas giminaitis. Iš viršaus žemyn:

4 — Metalas.

5 — Be kojų, o eina, be proto — teisybę pasako.

6 — Muzikos instrumentas.

SÃO PAULO KRONIKA

Atvyko Konsulato sekretorius.

Balandžio 24 d. laivu «Monte Olivia» atvyko į São Paulo naujas Lietuvos Konsulato sekretorius p. St. Remenčius. Savo pareigas pradės eiti nuo gegužės mėn. pradžios.

P. Remenčius atvyko su žmona ir dviem vaikais.

«Lietuvaitės teismas».

Balandžio 18 d. Lietuvių Namų salėje buvo suruoštas «lietuvaitės Brazilijoje teismas». Teismui pirmininkavo Konsulas p. Gaučys, o nariais buvo ponė Dziugelienė ir p. F. Čemarka. Lietuvaitę kaltino prokurorai p. p. E. Pažėra ir J. Čiuvinškas. Gynė ponė Čemarkienė ir p. p. Vancevičius ir Gaigalas.

Lietuvaitė Brazilijoje buvo kaltinama: a) nutautėjimu, b) kurimu šeimų su svetimtaučiais, c) vyriškių negerbimu, d) tikėjimo stoka, e) ištvirtinimu ir girtavimu, 7) nesirūpinimu savęs auklėjimu ir švietimu bei kitais nusikaltimais.

Gynėjai įrodynėjo, kad dėl visų lietuvaitei

primetamų nusikaltimų kaltas patsai gyvenimas ir visos gyvenimo aplinkybės, kuriose jai tenka gyventi.

Tarp prokurorų ir gynėjų buvo replikos ir treplikos.

Teismas savo sprendimą nepadarė, jis bus paskelbtas vėliau.

Resurekcija.

Šių metų Velykos buvo apvaikščiojamos lietuviškais papročiais. Resurekcija įvyko nuosavoj Šv. Juozapo bažnyčioje 6 val. ryto su procesija aplink bažnyčią ir su lietuvišku giedojimu. Per Misiąs giedojo lotiniškai jungtinis «Vilties» ir Villa Bellos choras keturiais balsais.

Tai pirmas toks Velykų apvaikščiojimas São Paulo lietuvių kolonijoje.

L. K. Bendruomenės susirinkimas.

Balandžio 19 d. įvyko Liet. Kat. Šv. Juozapo B. nės susirinkimas. Išrinkta nauja valdyba iš kun. Suginto, ir p. p. J. Skorupskio, Kavolio, Murausko ir P. Korsako ir Revizijos Komisija iš p. p. J. Stunženo, B. Lašinsko ir R. Macejuno.

Kooperatyvas «Grūdas» jau veikia.

Brazilijos Lietuvių Agrikultūros ir Kolonizacijos Kooperatyvas «Grūdas» jau pradėjo veikti. Įstatai jau įteikti valdžios įstaigų registravimui. Ūkininkai ir kiti lietuviai įvertindami žemės ūkio kolonijos steigimą noriai rašosi į narius. Jau yra išrašiusių 27 nariai. Pajus — 100 milreisių ir vienkartinis įstojamasis mokesnis 15\$000.

Kolonizacijai yra pasiūlyta fazenda prie stoties São João geromis sąlygomis. Laukiama paramos (paskolos pavydale) ir iš Lietuvos Vyriausybės bei DULR Kaune.

«Grūdas» yra nepartinė ir nepolitinė or-

3 draugai susitarė susidėti po ligių dalį pinigų ir nusipirkti obuolių. 2 pasiliko, o vienas nuėjo pirkti. Kuomet jis grįžo su obuoliais mato, kad sėdu miega, tai jis pasiėmė 1/3 dalį tų obuolių suvalgė — atsigulė ir užmigo. Pabudo antras, mato, kad tuodu miega ir tas 1/3 likusiųjų pasiėmė, suvalgė ir užmigo. Pabudęs trečias irgi manė, kad anie du dar nebuvo paėmę ir jis pasiėmęs 1/3 likusiųjų ir užmigo. Ir kuomet visi trys pabudo, pasidalijo po ligių dalį. Kiek obuolių turėjo jie nusipirke.

Atsakymus prašome siųsti Redakcijai.

Sekančiam numery paskelbsime atsakymus į galvosukius tilpusius N. 2.

DĖMESIO BARAS IR KAVINĖ JAKOB

Pranešu visiems savo klientams S. Paulo ir provincijos, kad prie Baro ir Kavinės atidariau skyrių pardavimo: įvairių dešrų, mėsos, rukytų, marinuotų ir žalių, siltųjų, konservų, raugintų agurkų, kopūstų, smetona, sviestas, varškė ir sūris. Viskas šviežia. Priimu užsakymus valgių vestuvėms ir baliams. Taipgi įvairūs gėrimai Antarticos kainomis. Visų prašau atsilankyti į Barą — Jakob.

Baras Jakob, rua José Paulino, 150 — Bom Retiro.

P. Valerijus Godliauskas

Br. L. J. Sigos "Viltis" Centro valdybos
pirmininkas ir žurnalo administratorius.

organizacija. Joje dalyvauja viskių pakraipų ir
pažūrų žmonės, taip pat mūsų kolonijos žymesni
asmenys ir veikėjai. «Grėdas» organizavimo kom-
misijai pirmininkavo p. Konsulas Gaučys, o sek-
retoriavo visų laikraščių redaktoriai p. p. St.
Puišys, Ant. Dutkus ir St. Vancevičius.

Taigi tikimasi, kad "Grėdas" pasisekima
turės.

«Vilties» žurnalo naujas administratorius.

Paskutiniam Br. L. Jaun. Sigos "Viltis"
Centro Valdybos posėdy žurnalo administrazio-
nium išrinktas Centro Valdybos pirmininkas p.
Valerijus Godliauskas, kuris jau administratyviai
žurnalą tvarkė nuo pirmo numerio šių metų. Rei-
kia tikėtis, kad finansiniai žurnalo dalykai pager-
rės. Jau ir dabar galas su galu suvedama ir dar

Zimų ir progresyviai didejanti nuolatini uzdarbi

Siulo stambi vietinė firma, kur norėdama
išplėsti taip pat ir Brazilijos lietuvių tarpe savo
garbingus socialinius, kultūrinius ir komercinius
veikimus Paisesko darbų ir prityrusių bendra-
darbių abiejų lyčių, būtent atstovų, agentų ir
kolektorių ne tik São Paulo mieste bet ir kiek-
vienoje Brazilijos vietoje.

Kreiptis nuo 9 iki 11 val. ryto; Largo da
Sé, 50, 3 aukštas. Constructora Lar. Ltda. Laiskams
— caixa postal, 3522 S. Paulo.

sick tiek lieka, taip kad gal netolimoj ateity ir
pats žurnalas bus padidintas, vieton 16 puslapių
bus leidžiama 24.

Atsistatydino vice-pirmininkas.

Balančio 26 b. atsistatydino B. L. J. S.
«Viltis» Centro Valdybos vice-pirmininkas p. St.
Butrimas, pranešdamas apie tai Centro Valdybai
atskiru raštu. Į jo vietą pus pakviestas pirmas
kandidatas.

«Motinos Dienos» paminėjimas.

«Motinos Dienos» paminėjimas įvyksta ge-
gužės 10 d. 3 val. po piet Mookoje Dariaus ir Gi-
reno salėje.

Programoje numatyta paskaita, prakalbos,
deklamacijos ir dainos, kurias išpildys «Vilties»
choras

Iškilmingos gi pamaldos Šv. Juozapo baž-
nyčioj motinų intencijai įvyks gegužės 3 d. Pa-
maldų metu giedos lotyniškai misias «Vilties» ir
Villa Bellos jungtinis choras.

Visi viltiečiai su savo motutimis tose iš-
kilmose privalo dalyvaui.

Koncertas - balius.

Gegužės 16 d. 9 val. vak. Lietuvių Namų
salėje (rua Bandeirantes, 92) įvyksta didelis

KONCERTAS - BALIUS

«Vilties» Centro Valdybos rengiamas.

Programa sustatyta idomi ir įvairi.
Įėjimas tik su pakvietimais, kurie gauna-
mi pas Centro Valdybos narius.

Redaguoja St. Puišys.

Dr. A. CANDIA

VENERINĖS LIGOS:

Triperis (visose stadijose — aštrus ir
kroniškas). Sifilis.

Priėmimas nuo 9 — 12 ir nuo 3 — 7
Sekmadieniais nuo 10 — 12.

Rua Barão de Itapetininga, 242
3 aukštas - Telef. 4-0218

Kalba rusiškai, lenkiškai, vokiškai.

MARCA REGISTRADA

Distilaria "VILNIUS"

DE F. CEMARKA

Rua Ubaldino do Amaral 66 - Teleph. 9-0184 - SÃO PAULO

Nuo 1935 m. gruodžio 8 d. São Paulo mieste veikia pirmas lietuvių fabrikas Brazilijoje gaminti visokiems alkoholiniams išdirbiniams, vynams, likeriams bei krupnikui, vardu Distilaria «Vilnius». Šio fabriko savininkas yra **FELIKSAS CEMARKA**, Lietuvos apdovanotas diplomu ir medaliais.

Fabrikas yra nuolatinė valdžios kontrolėje, pavyzdinčiai ir švariai įrengtas, prisilaikant visų higienos reikalavimų. Visi išdirbiniai yra analizuoti ir nuolat Sveikatos Departamento tikrinami.

Pirmutinio Lietuvių Fabriko "Distillaria Vilnius" tikslas — gaminti švairius ir sveikus gėrimus, nevarojant įvairių esencijų, kaip kad daro svetimtaučių dirbtuvės. Todėl: *Vynas ir Midus* daromi fermentacijos būdu, *Likeriai* su iš įvairių uogų ir žolių ištraukomis, *Krupnikas* daroma iš gyno medaus, *Midus* taip pat iš gyno medaus fermentacijos būdu, *Fernet* iš mediciniskų žolių.

Todėl tie visi išdirbiniai sveikatai yra nekenksmingi, o kiti net vartojami kaip vaistai, pav. Fernet, rumas, konjakas (su arbata) ir t. t. Kainos daug mažesnės, negu kitur, o perkantiems tiesiog iš fabriko daroma didelė nuolaida. Todėl visur reikalaukite ir pirkite lietuvių fabriko "Distillaria Vilnius" išdirbinius. Adresas: **Rua Ubaldino Amaral, 66**. Vykti bondėmis «Penha», «Belem», «Villa Maria» ir išlipti Av. Celso Garcia Nr. 310, o ten ant kampo ir ieškomoji Ubaldino Amaral gatvė.

Vokiečių fotografijų įstaiga.

"BERNARDO"

Įsteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus fotografijų srity. Specialybė padidiniame, o taip su dažais.

Darbas greitas, sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas.

ARTHUR SCHMIDT

Rua São Caetano, 111 (senas nr. 103)

Tel. 4-5576 - São Paulo

Ponių ir Panelių dėmesiui!

Eikite kirpti ir garbanuoti savo plaukus tik į lietuvių moterų saloną

"POLLA"

Kerpame ir garbanuojame plaukus sulig paskutinės mados.

Didelis prityrimas garbanavime «Permanente», garantuotas dešimčiai mėnesių.

Kainos nuo 10 iki 20 miliresų.

Antrašas: **Rua José Paulino, 94.**

Tik neužmirškite!

DOMĖS!**DOMĖS!**

Naudokites gera proga.

Jei rengiatės sau guštą sukti ir norit parinkti geromis sąlygomis tinkamą vietą, tai kreipkitės pas **Antonio Guerino, Rua Madre de Deus, 48 Nr. Moka.**

Parduodami sklypai ir statomi namai ilgam išsimokėjimui, randasi geroje vietoje — netoli Lietuvių pr. mokyklos, susisiekimas puikus — tuojau prie pat sklypų kursuos omnibusai, elektros šviesa, greit bus pravesta vandentiekis ir kanalizacija.

Tad neatidėliokit, nes kainos tuoj pakils.

Pasiteiraukite — isitikinsite.

JAUNIME, tavo jauna dvasia visuomet reikalauja peno. Tu gyvenai ne nien kūnu, bet ir siela. Tu privalai maitinti savo dvasią lietuvišku spausdintu žodžiu. Nieko nelaukdamas užsisakyk vienintelį Pietų Amerikoje jaunimo žurnalą

"VILTIS"

Tu jame rasi visada daug naudingų pasisakymų, apysakų gražių vaizdelių iš savo gimtinės ir kitų kraštų, daug idomių ir pamokinančių straipsnių, eileraščių, juokų ir kt.

«VILTIS» metams kainuoja tik 8\$000, pusmečiui 5\$000. Į Lietuvą — metams 15\$000 pusmečiui 8\$000. Į visas Amerikos valstybes metams 12\$000, pusmečiui 6\$000.

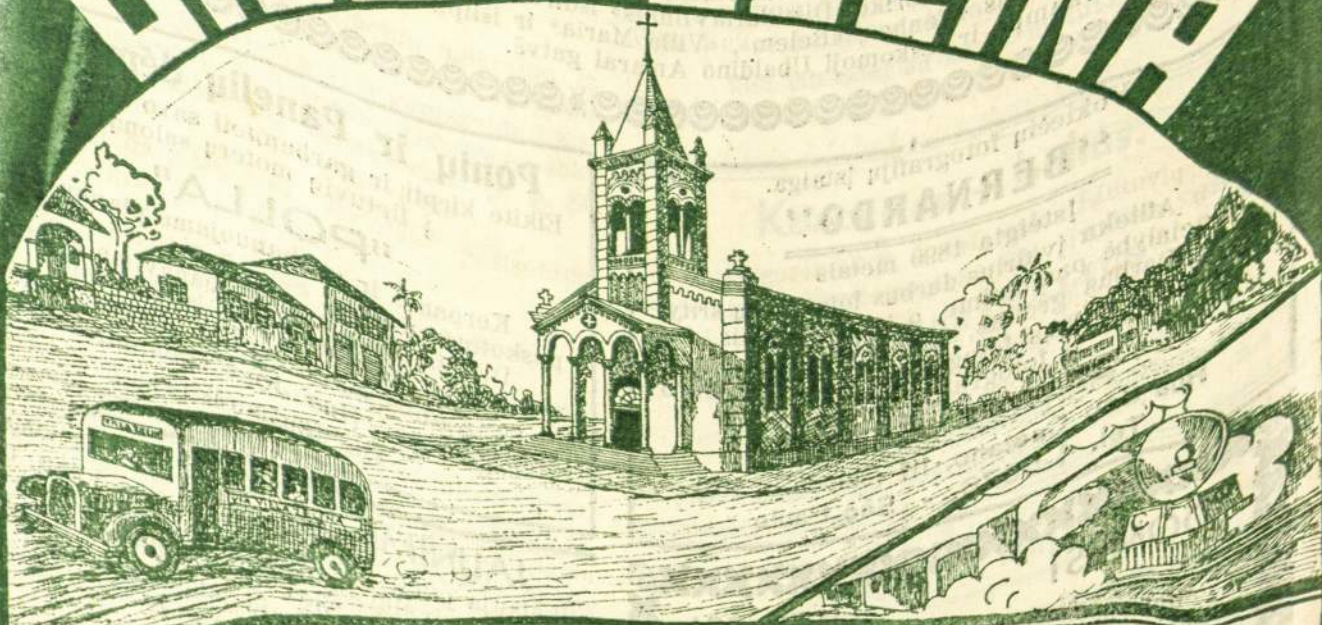
Pinigus siųsti:

"VILTIS" - Rua Aureliano Coutinho, 10

SÃO PAULO

WILLA ZELINA

AUKŠTA VIETA, GERAS ORAS, PLAČIOS GATVĖS, SVEIKAS VANDUO, ELEKTROS
 ŠVIESA, LIETUVIŲ BAŽNYČIA IR T.T. BONDŽIŲ, AUTOBUSŲ IR TRAUKINIŲ SUSISIEKIMAS
 SKUBEKITE. ISIGYTI NUOSAYĄ ŽEMĖS SKLYPĄ! DUODAMA MATERIOLAS IŠSIMOKĖ-
 JIMUI. DAR YRA ŽEMĖS PO 10#000 UŽ M.² ILGAM IŠSIMOKEJIMUI. TEIRIAUTIS:
 PRACA ANTONIO PRADO N°3 SOB. TELEPHONE 2-5023

VIETOJE:

PAS KARLOS KORKISCHKO

AV. ZELINA N° 33

ŽEMĖS SAVININKAS CLAUDIO MONTEIRO SOARES.